Raport o sytuacji mikro i małych firm w roku 2015 w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim

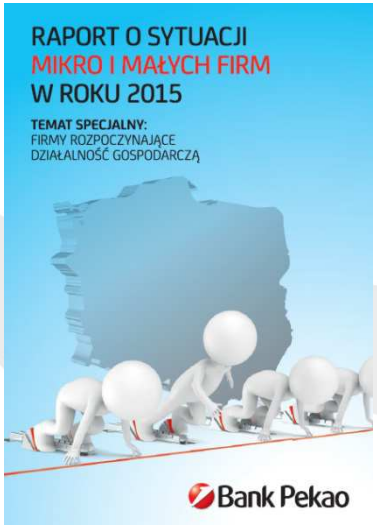

Anna Stasiak, Departament Klienta Biznesowego

Bydgoszcz, 11 marca 2016

Plan prezentacji

- Wyniki ogólnopolskie Raportu

- Wyniki dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego

- Temat specjalny - startupy

Szósty raport Banku Pekao SA o sytuacji mikro i małych firm

- **6 904 wywiady** z właścicielami firm,
- Badanie prowadzone we **wrześniu 2015 r.,**
- **70 pytań - ponad 400 tysięcy odpowiedzi,**
- **Wyniki na poziomie krajowym, regionalnym** (16 województw) **i lokalnym** (66 podregionów),

Temat specjalny: start-upy

- **12 eksperckich artykułów o startupach**,
- **10 case studies** firm rozpoczynających działalność,
- **16 konferencji regionalnych** we współpracy z marszałkami województw (marzec-kwiecień 2016).

Mikro firmy – przedsiębiorstwa zatrudniające **do 9 pracowników,**
Małe firmy – przedsiębiorstwa zatrudniające **do 49 pracowników,**

Dalsza poprawa nastrojów mikro i małych przedsiębiorców w 2015 r. – wskaźnik koniunktury zbliża się do poziomu 100 punktów

Ogólny Wskaźnik Koniunktury Mikro i Małych Firm - syntetyczna miara nastrojów właścicieli firm

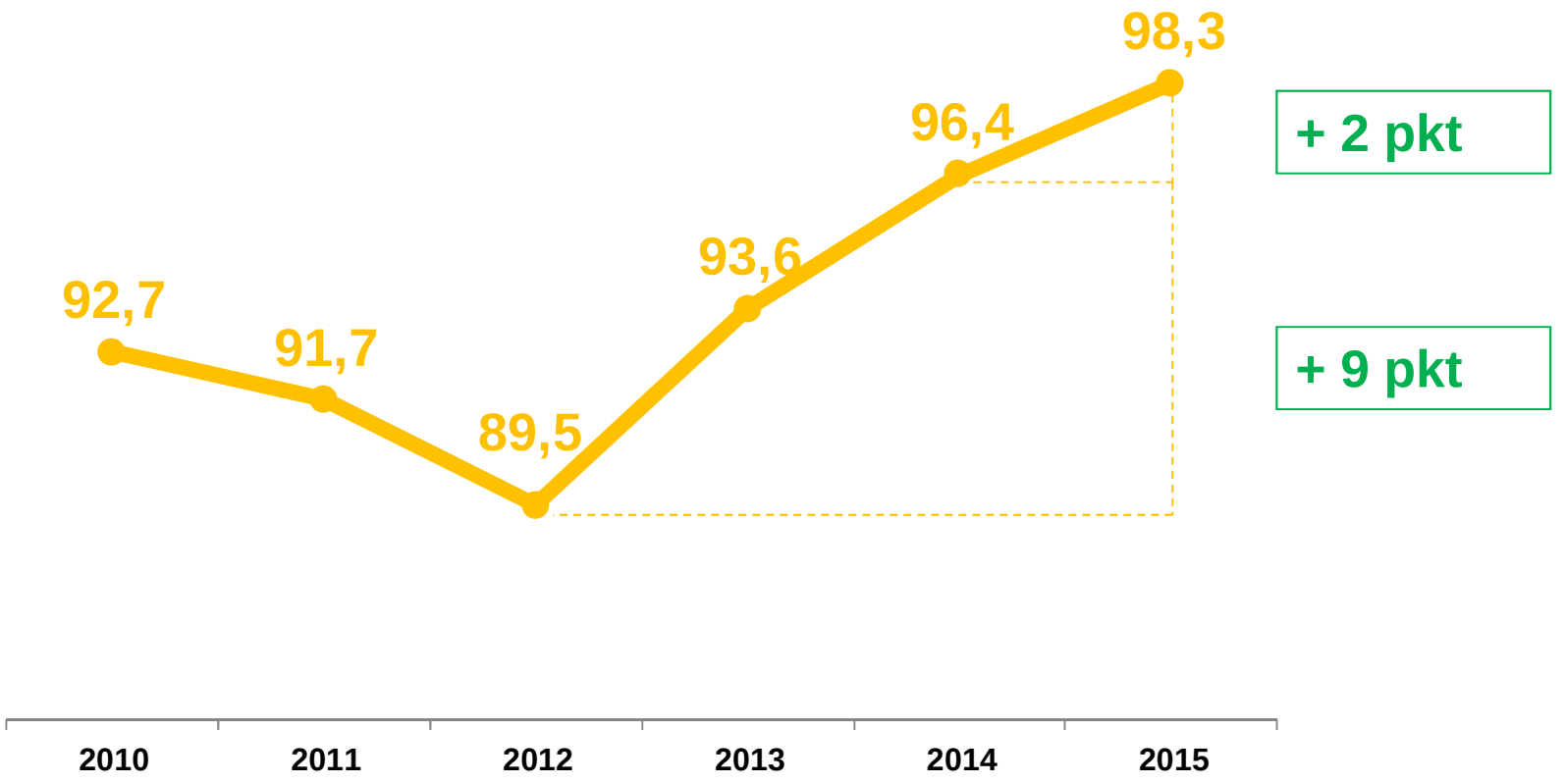

- Wskaźniki w ramach badania mogą przyjmować wartości **od 50 do 150**, przy czym 50 oznacza „dużo gorzej”, 75 – „gorzej”, 100 – „ani lepiej, ani gorzej”, 125 – „lepiej”, 150 – „dużo lepiej”.
- 8 obszarów wchodzących w skład Ogólnego Wskaźnika Koniunktury: sytuacja polskiej gospodarki, sytuacja branży, w której działa firma, sytuacja firmy, przychody firmy, wynik finansowy firmy, długość oczekiwania na zapłatę za sprzedane przez firmę towary lub usługi, zatrudnienie w firmie, dostępność zewnętrznego finansowania.

Wyraźny wzrost oceny ostatnich 12 miesięcy (+3 pkt) i oczekiwania dalszej poprawy sytuacji w 2016 roku

Ogólny Wskaźnik Koniunktury Mikro i Małych Firm

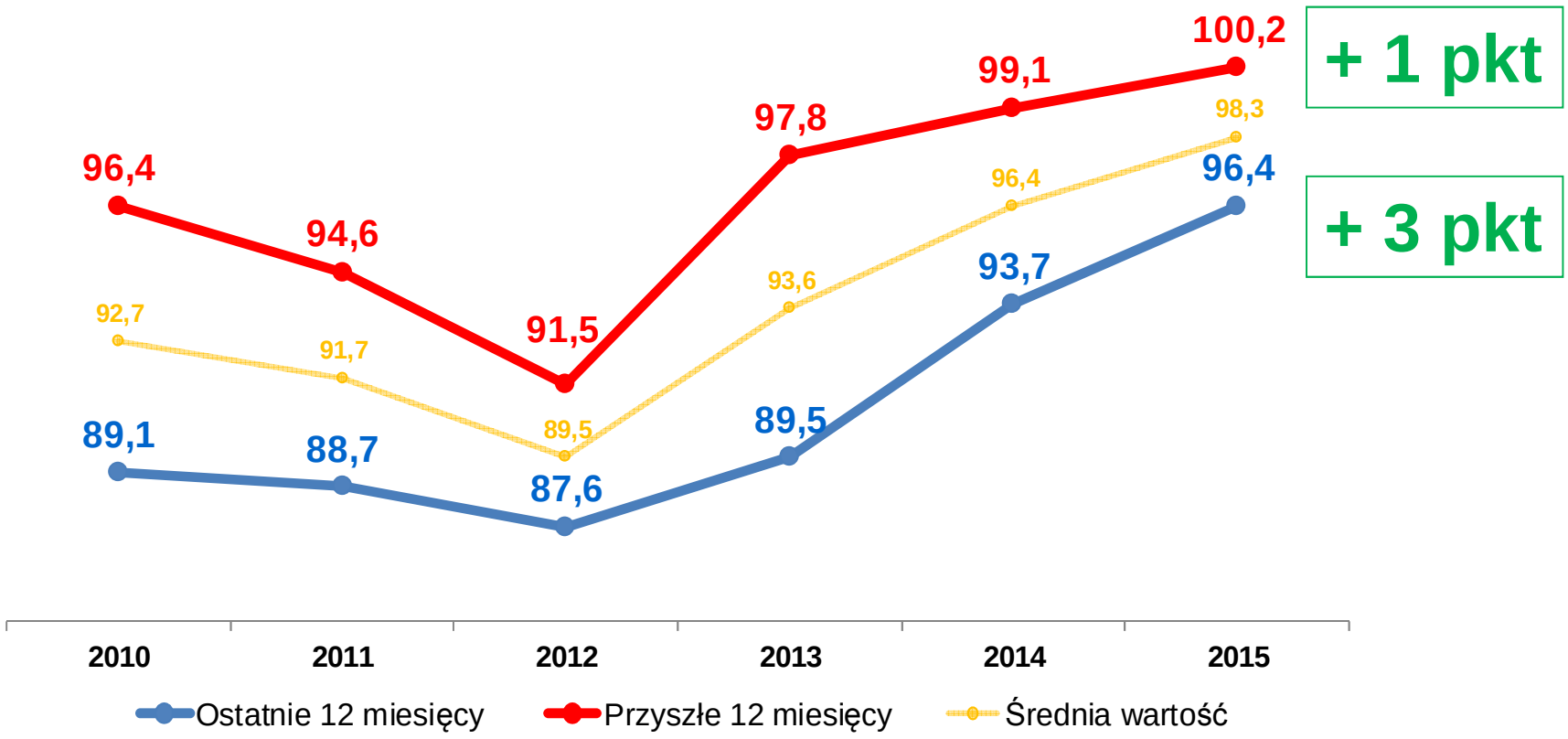

+ 1 pkt

+ 3 pkt

Wskaźnik wyprzedzający koniunktury mikro i małych firm dobrze skorelowany ze wskaźnikiem wzrostu PKB

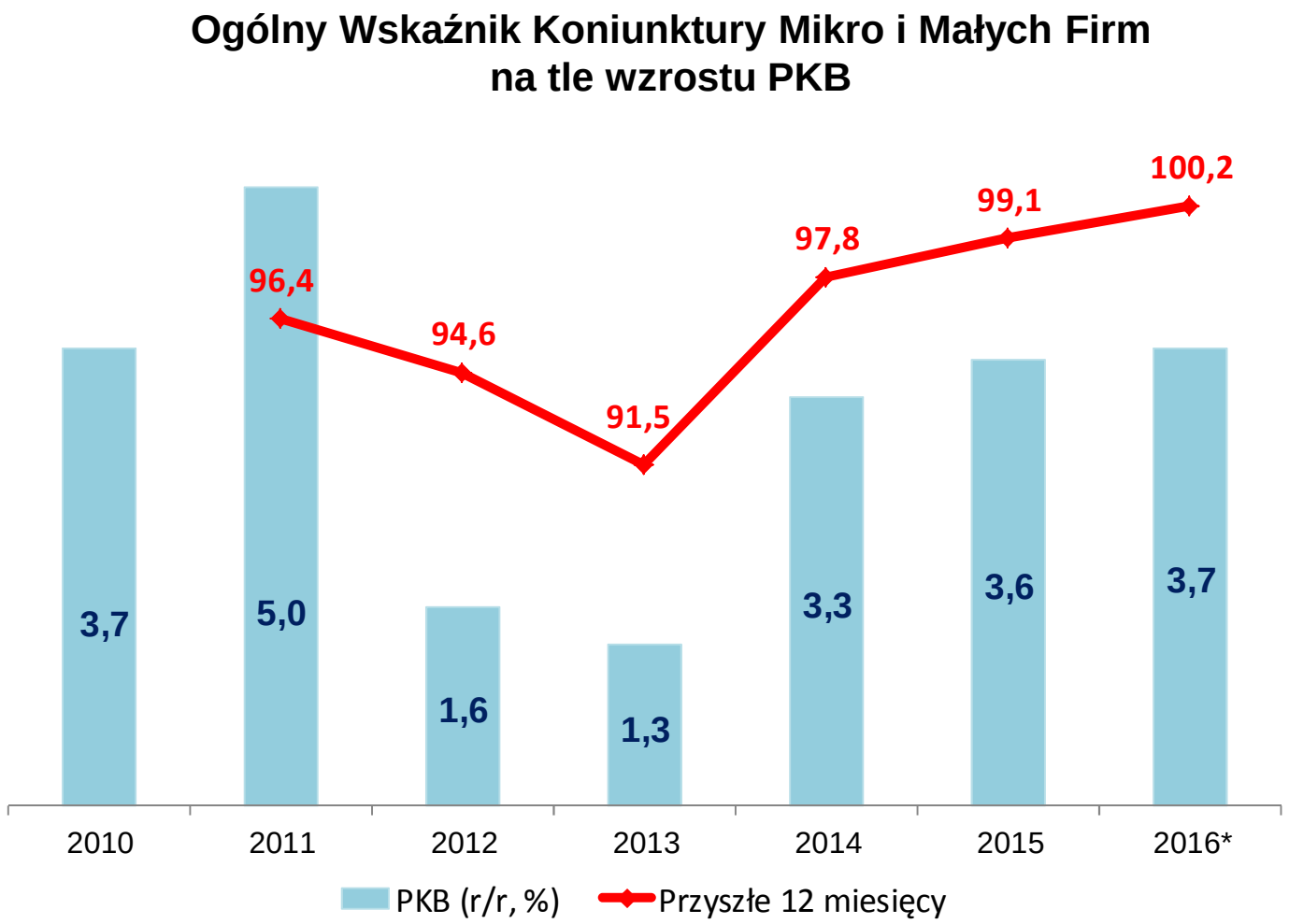

*PKB w roku 2016 – prognoza Banku Pekao

Znacznie lepsza ocena sytuacji finansowej firmy i sytuacji branży

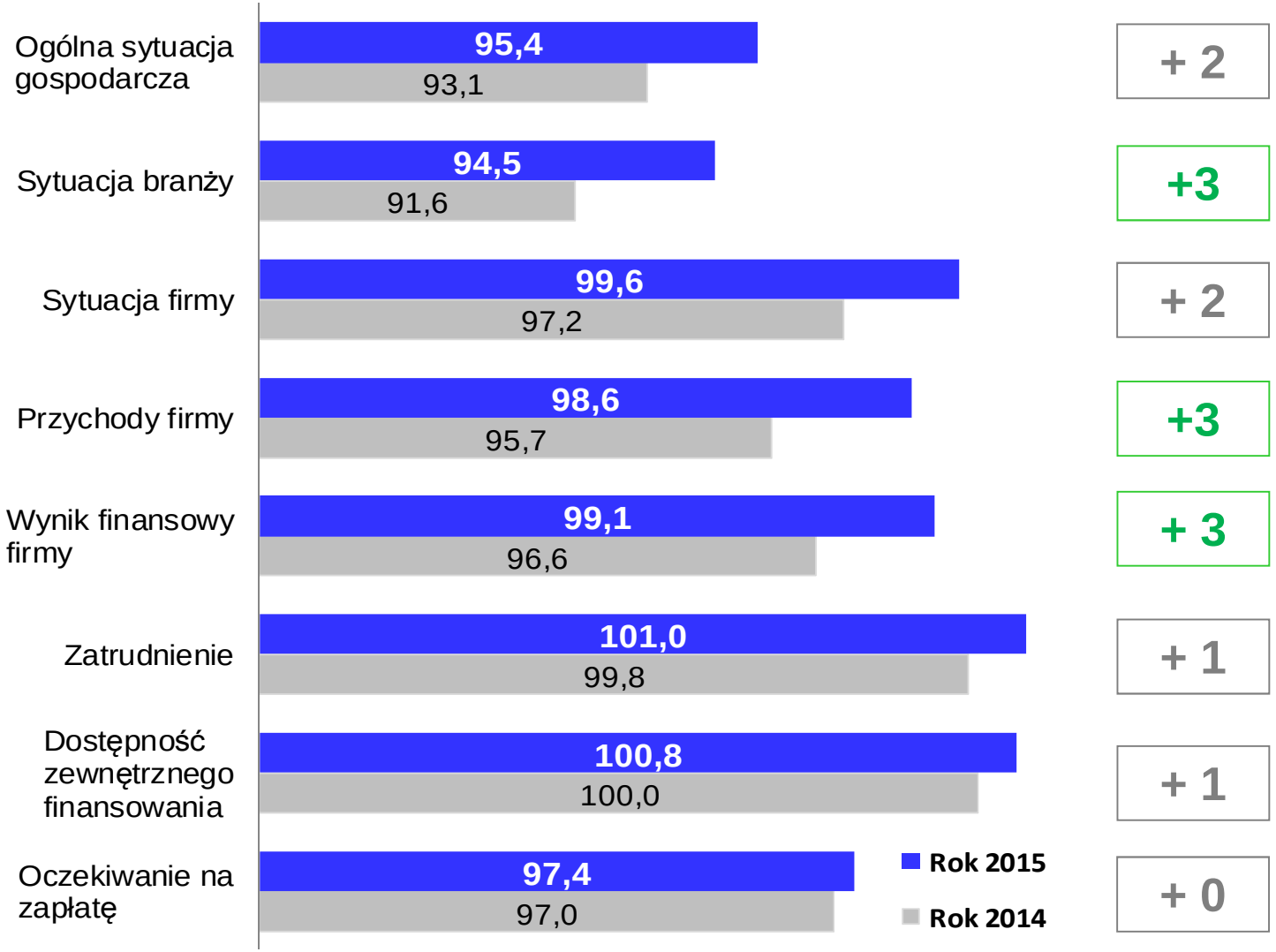

Poprawa wskaźnika koniunktury we wszystkich badanych branżach w ciągu ostatnich trzech lat

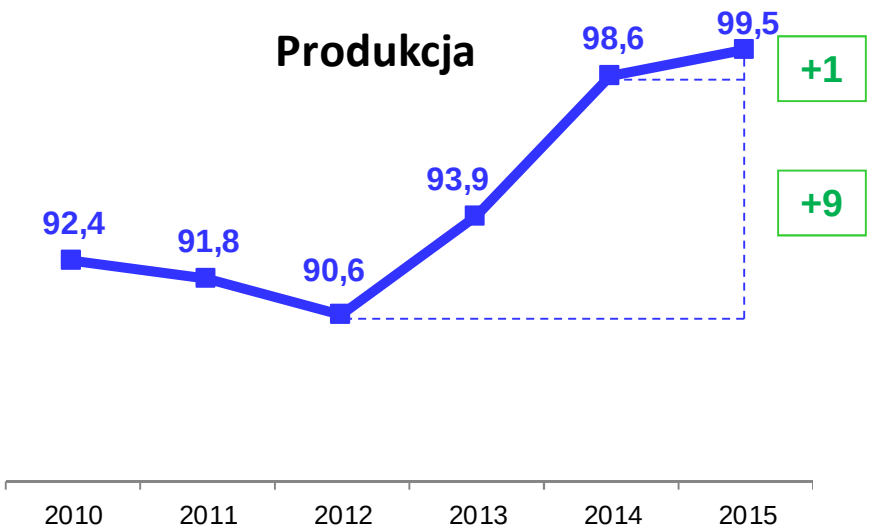

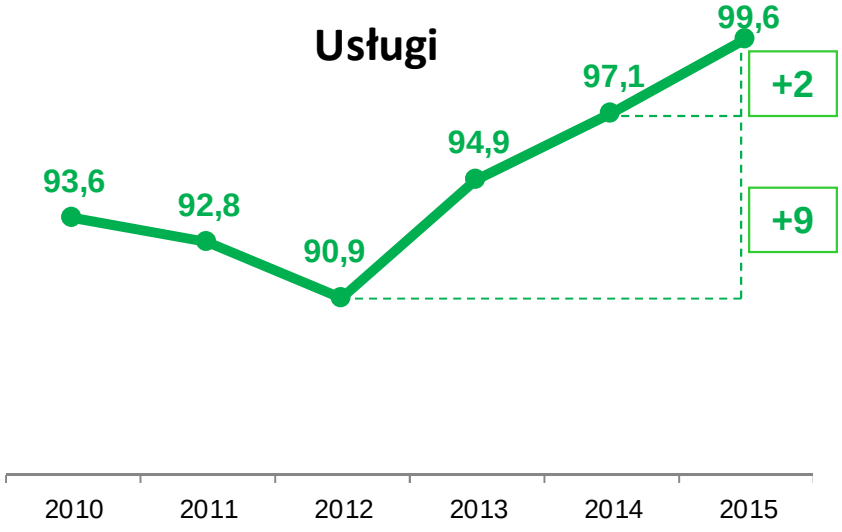

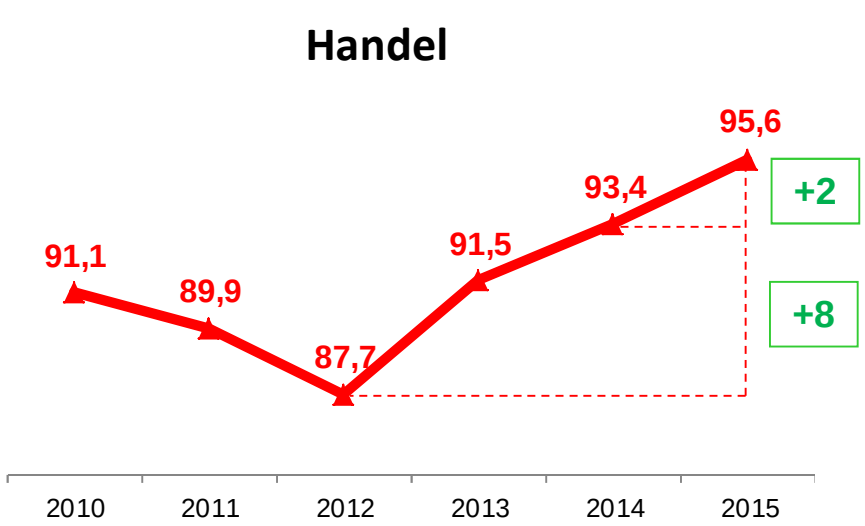

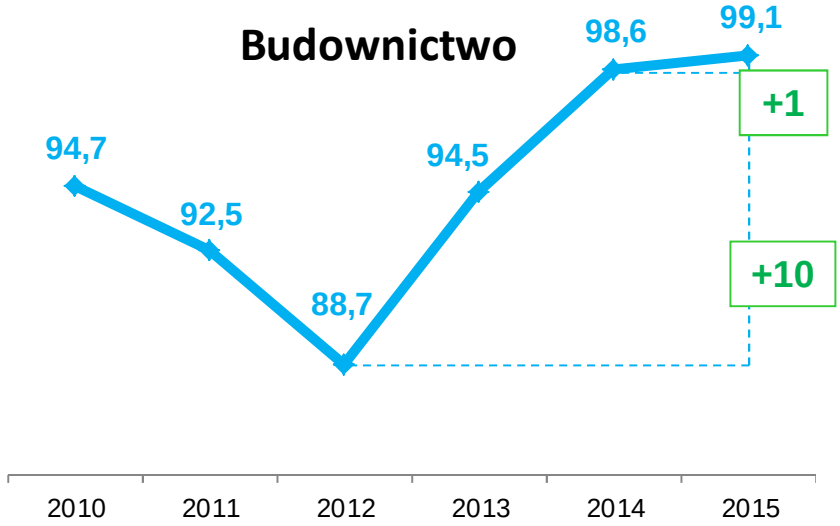

Poprawa wskaźnika koniunktury we wszystkich badanych branżach w ciągu ostatnich trzech lat

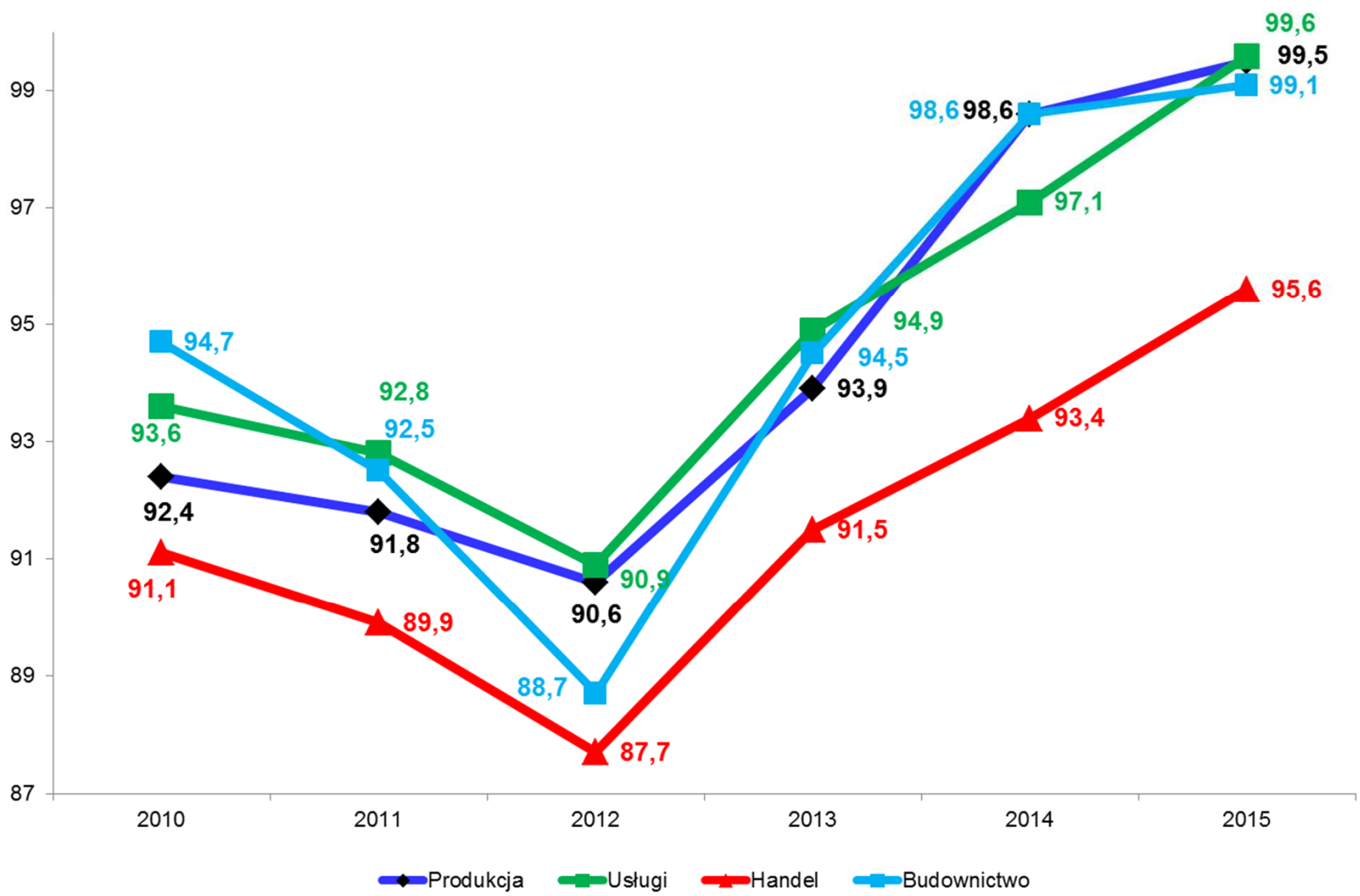

Rekordowo dobry rok dla firm prowadzących działalność eksportową

Odsetek eksportujących mikro i małych firm

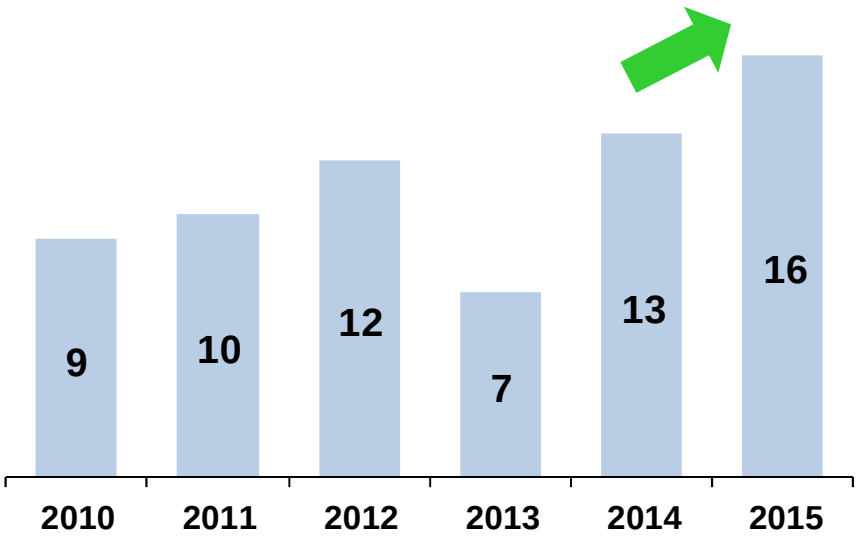

Ocena przychodów z eksportu

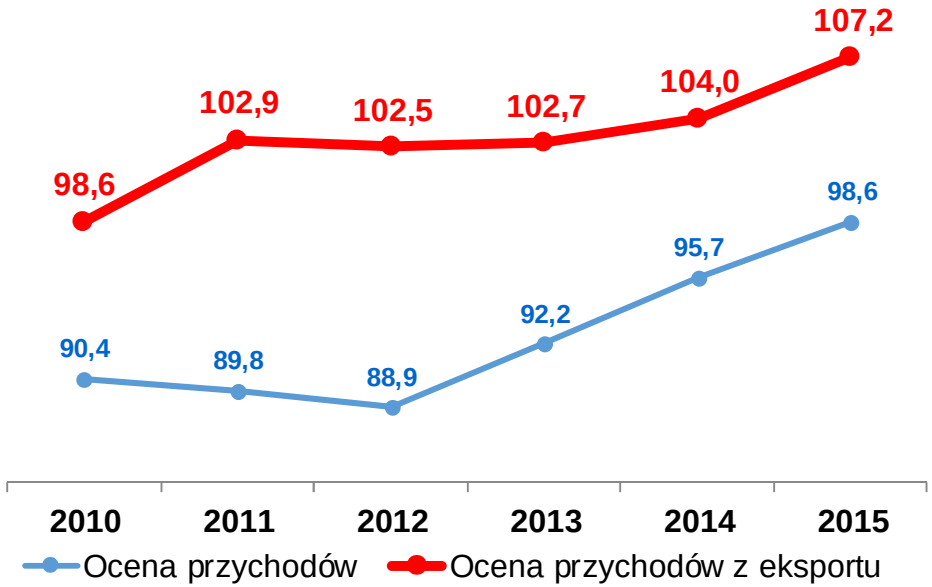

- Eksport w ostatnim roku deklarowało **15% mikro oraz 37% małych firm**,
- **Ocena przychodów z eksportu o +9 punktów** wyższa od oceny całkowitych przychodów,
- **17% firm deklaruje prowadzenie działalności eksportowej w roku 2016**.

Po raz kolejny wysoko oceniona dostępność zewnętrznego finansowania dla mikro i małych firm

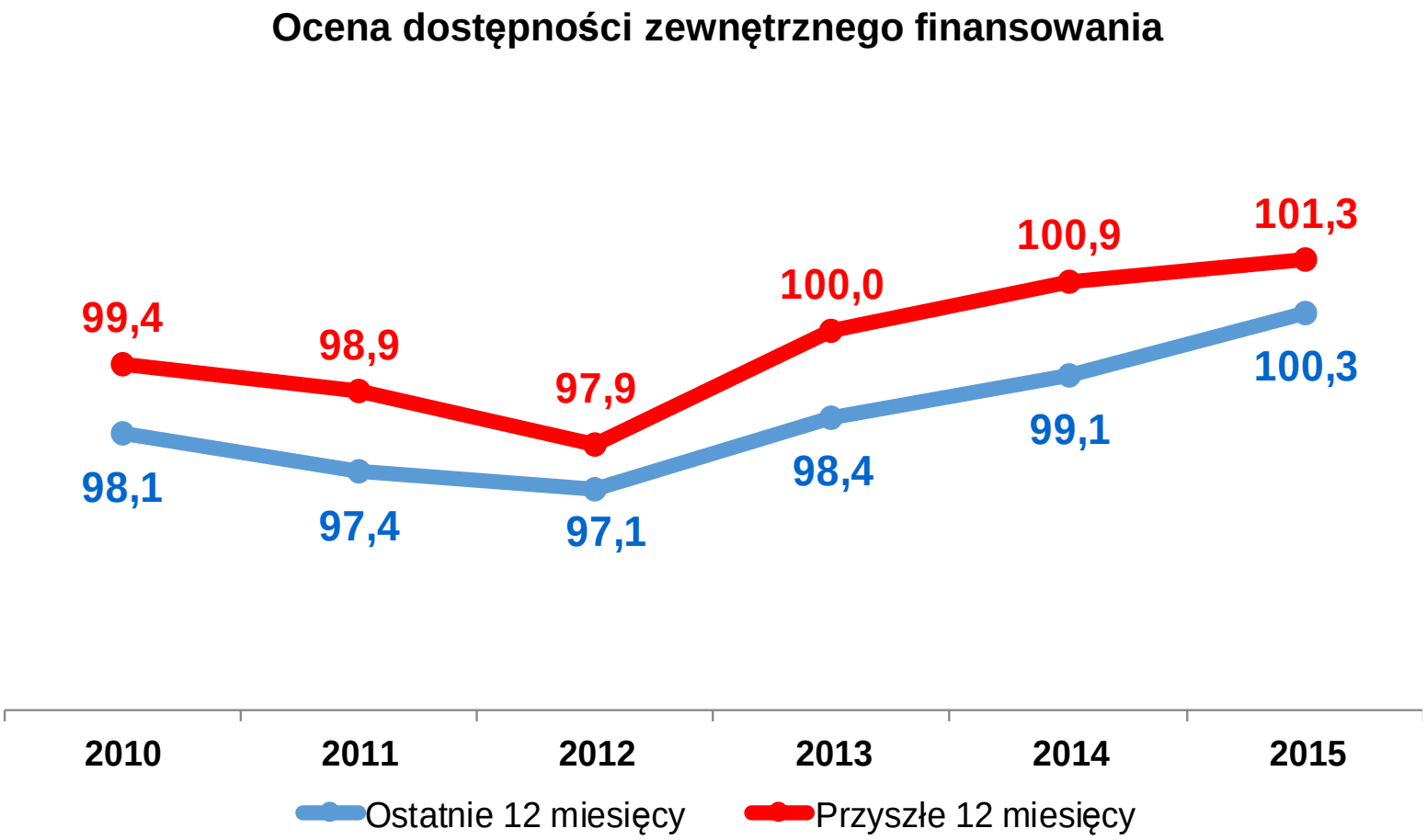

Istotna zmiana w percepcji przedsiębiorców – większa otwartość na korzystanie z finansowania zewnętrznego…

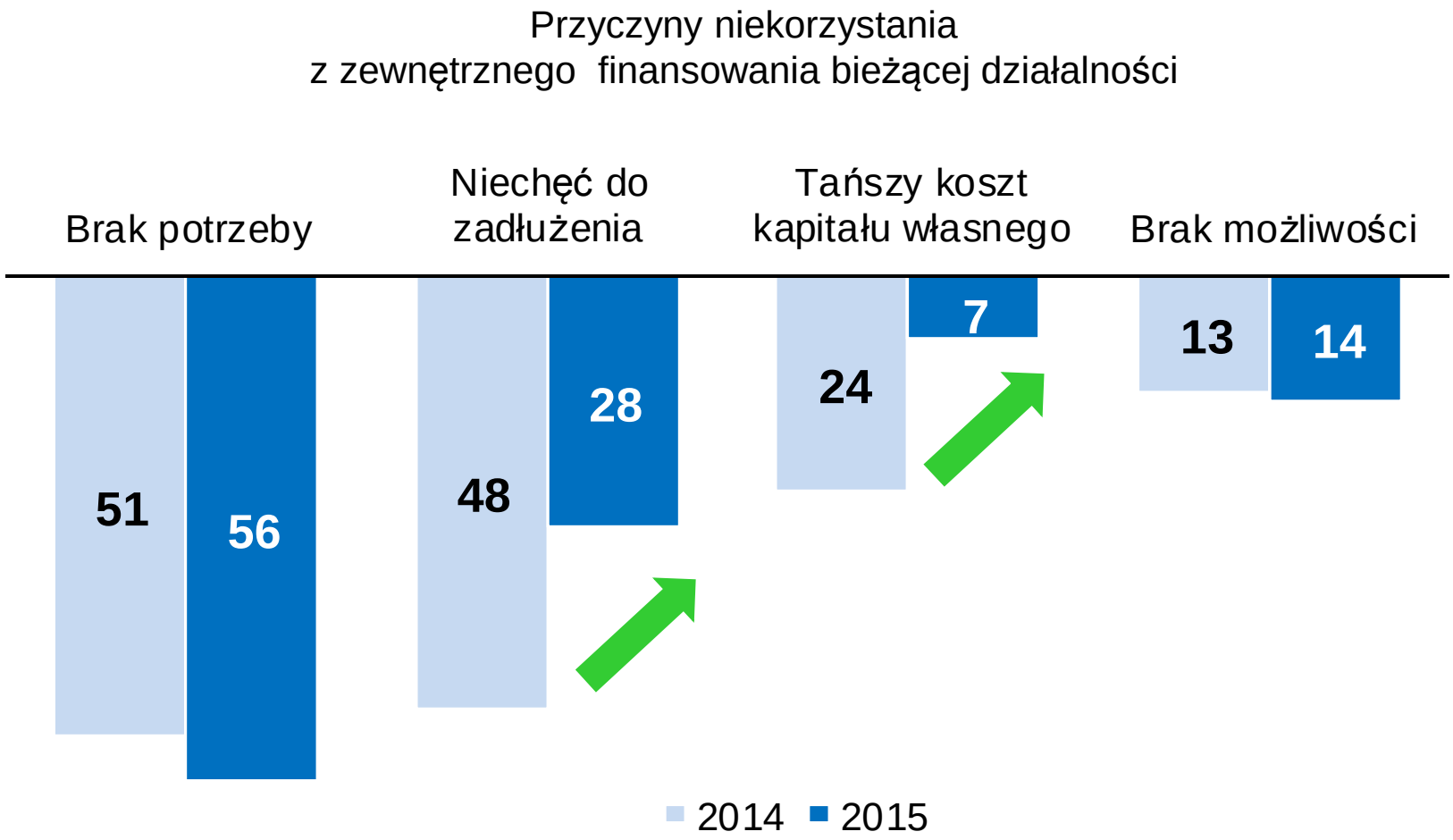

… przełożyła się na wzrost liczby firm korzystających z kredytu i ponoszących wydatki inwestycyjne

Odsetek firm korzystających w ostatnich 12 miesiącach z kredytu na finansowanie bieżącej działalności

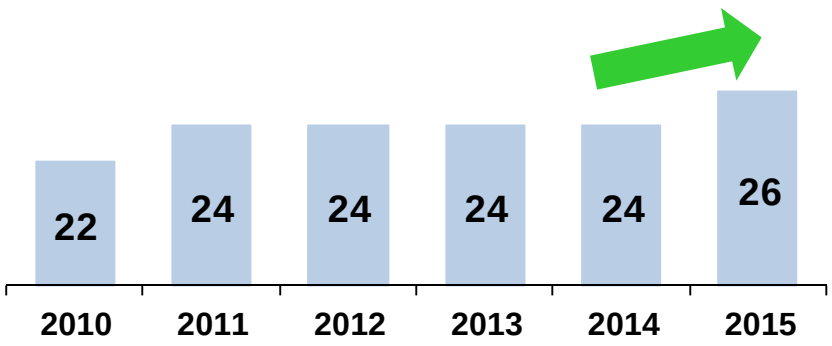

Odsetek mikro i małych firm inwestujących w ostatnich 12 miesiącach

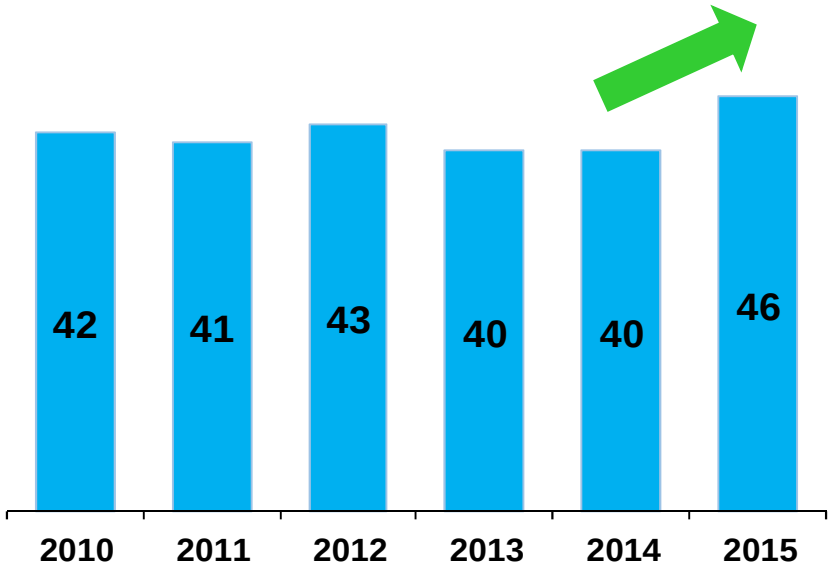

- Z finansowania działalności bieżącej kredytem korzystało **50% małych i 25% mikro firm**,
- Projekty inwestycyjne zrealizowało **63% małych firm** i **45% mikro firm,**
- **18% firm** finansowało inwestycje kredytem,
- W roku 2016 odsetek inwestujących mikro i małych firm może przekroczyć **50%.**

Wyniki Raportu dla województwa kujawsko-pomorskiego

3* podregiony – jednostki statystyczne EUROSTAT:

- **Grudziądzki**
- **Bydgosko-toruński**
- **Włocławski**

*1 stycznia 2015 r. zwiększono liczbę jednostek NTS 3 (podregionów) z 66 do 72 (nowe podregiony wprowadzono w 4 województwach: kujawsko-pomorskim (Inowrocławski , Świecki), małopolskim, mazowieckim i pomorskim; w 2 województwach – opolskim i zachodniopomorskim – zmieniono granice podregionów).

Ogólny wskaźnik koniunktury wyższy niż średnio w kraju

Wskaźnik koniunktury dla kraju

Wskaźnik koniunktury dla Kujawsko-pomorskiego

Wskaźnik koniunktury dla podregionów

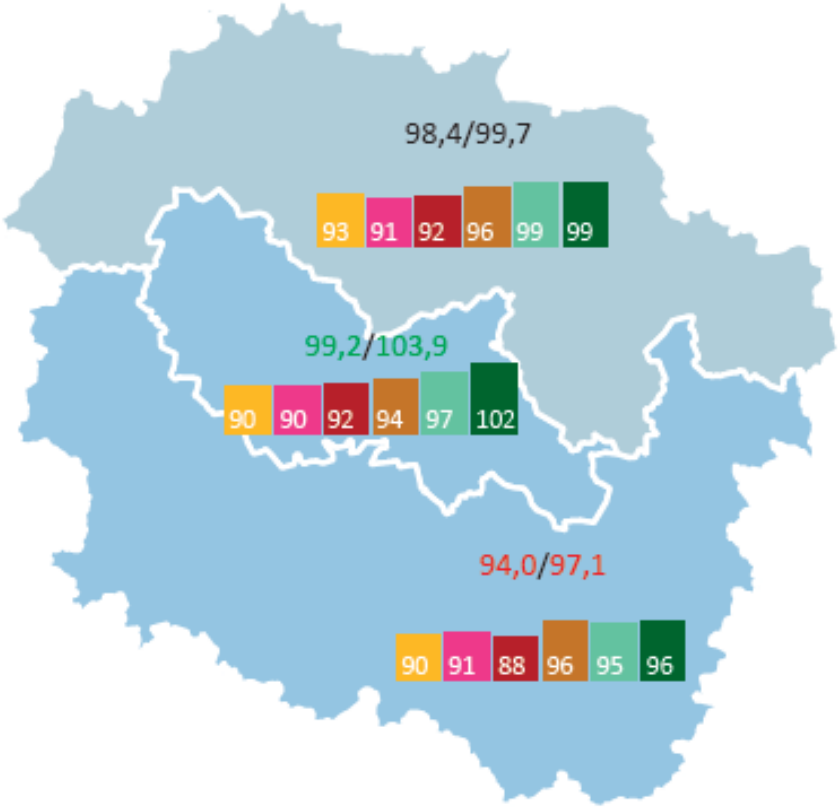

- Najbardziej optymistyczni przedsiębiorcy w podregionie bydgosko-toruńskim, na drugim miejscu grudziądzki
- Podregion włocławski poniżej średniej krajowej

Ogólny Wskaźnik Koniunktury najwyższy na Pomorzu. Kujawsko-pomorskie na 4 miejscu.
Największe wzrosty w Mazowieckim i Świętokrzyskim.

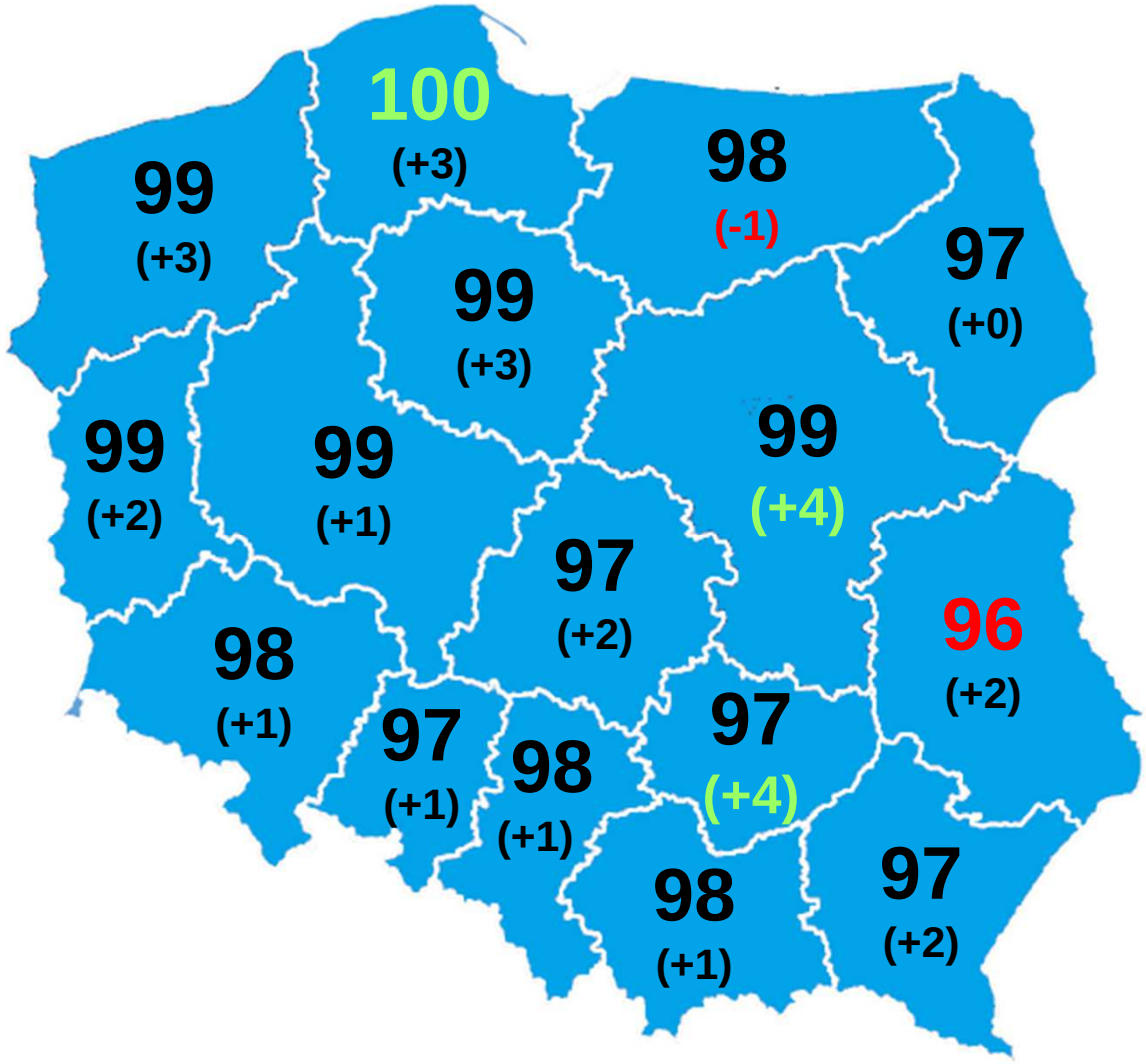

(+4) – różnica pomiędzy średnim Ogólnym Wskaźnikiem Koniunktury w roku 2015 i 2014

Kujawsko-pomorskie vs. Polska: Ocena sytuacji w poprzednich 12 miesiącach

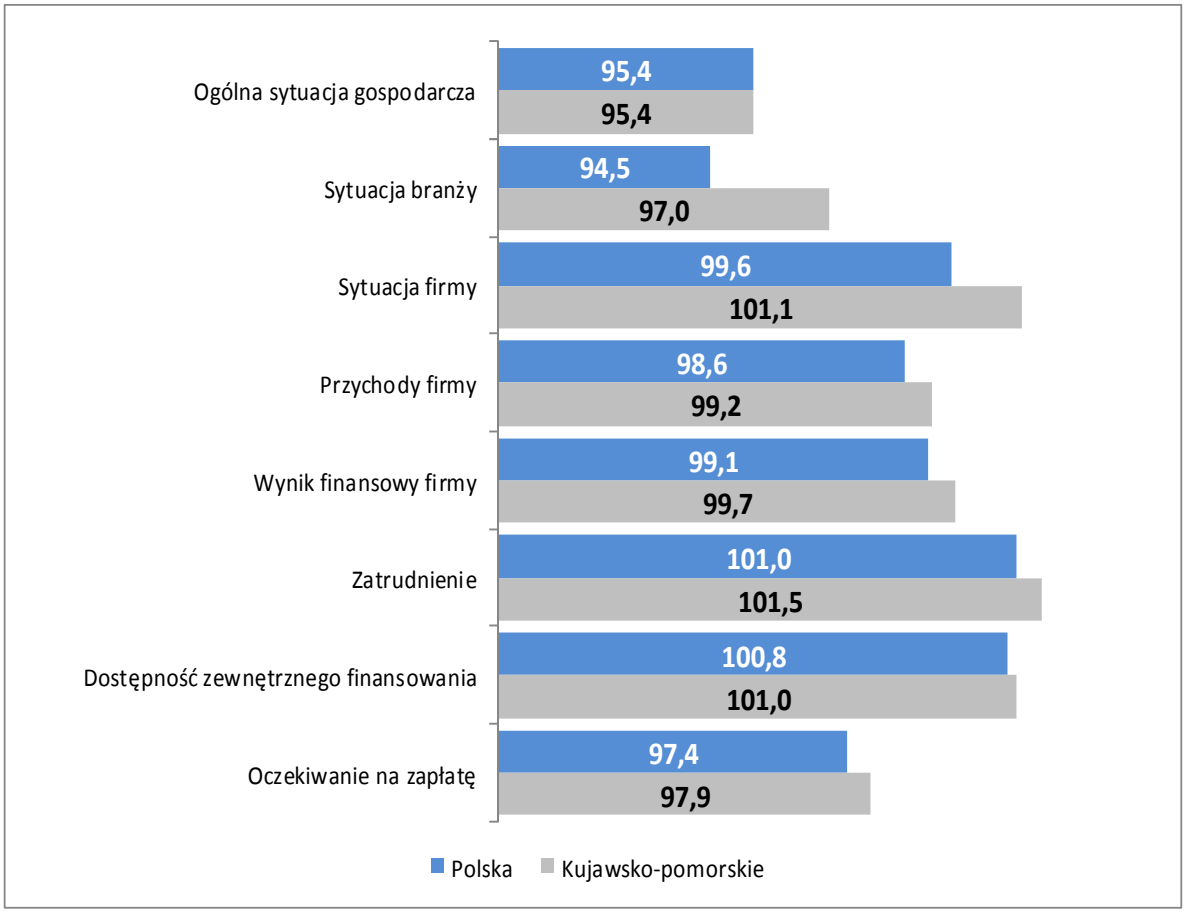

+ 0
+ 2,5
+ 1,4
+ 0,6
+ 0,6
+ 0,5
+ 0,2
+ 0,5

- Oprócz sytuacji gospodarczej wszystkie obszary ocenione są dużo wyżej, w szczególności sytuacja branży i sytuacja firmy

Wydatki inwestycyjne i ich wielkość

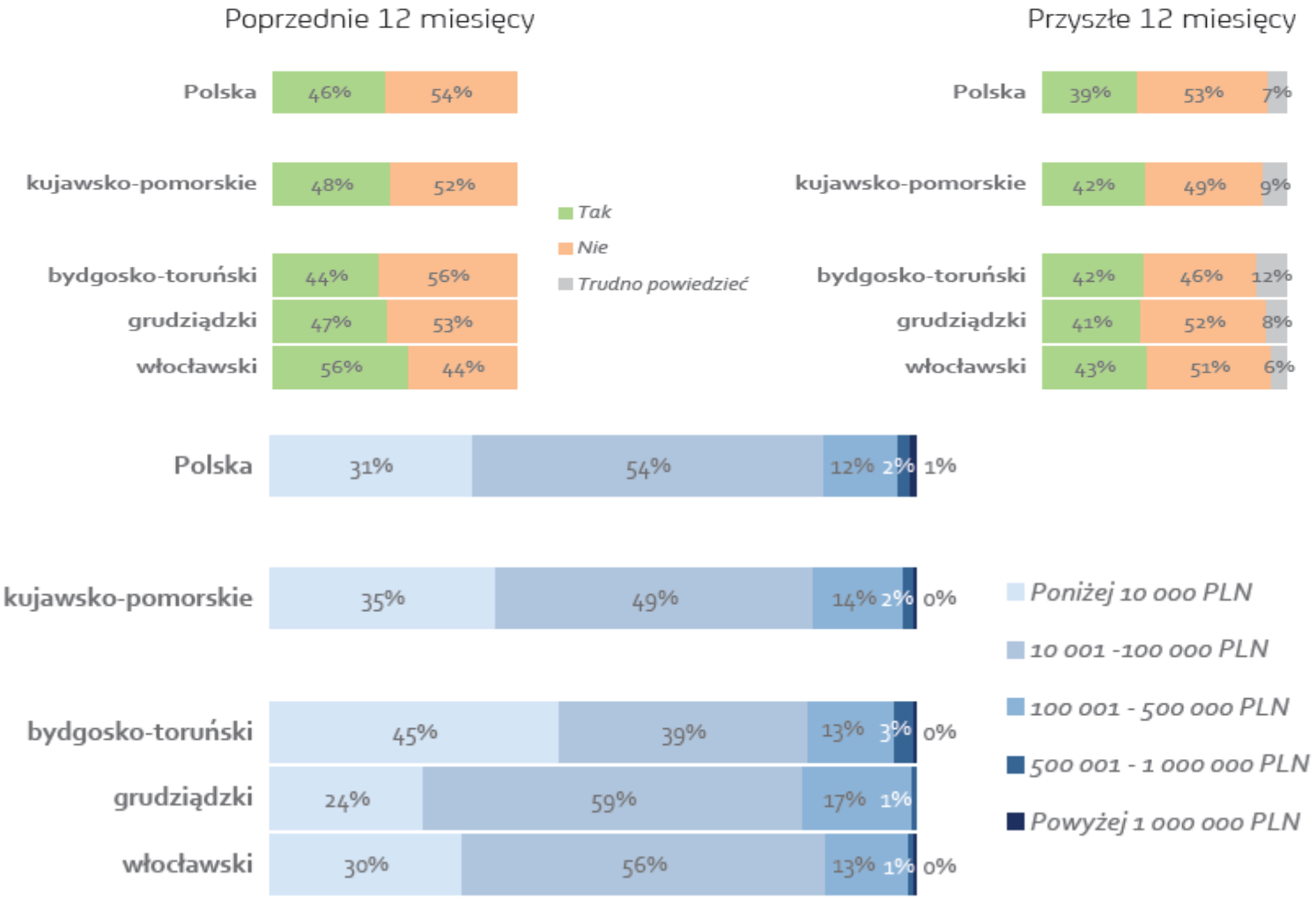

- Najwyższy odsetek inwestycji we włocławskim, najniższy w bydgosko-toruńskim
- W bydgosko-toruńskim stosunkowo najmniejsze nakłady (o wartości poniżej 10 tys. PLN)

Lekki wzrost eksportu r/r z 11% do 12%.
Odsetek eksporterów niższy o 4 p.p. od średniej krajowej.

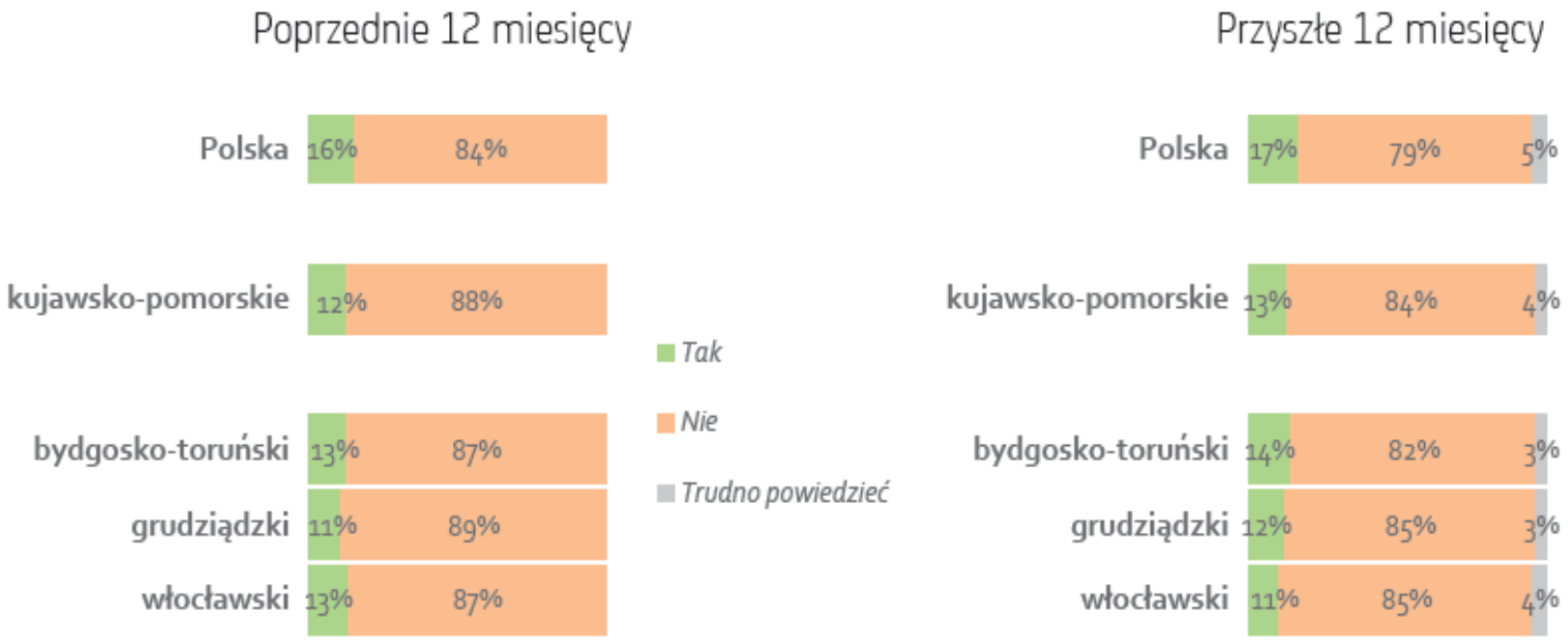

- Podregion bydgosko-toruński i włocławski liderami
- Plany na 2016 rok – lekki wzrost z wyjątkiem włocławskiego

Innowacje i źródła ich finansowania.
Kujawsko-pomorskie na tym samym poziomie co średnia krajowa, częściej też finansuje innowacje z kredytu niż średnio w Polsce.

Innowacje produktowe

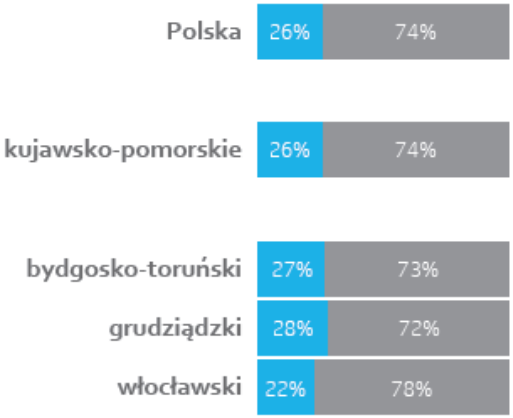

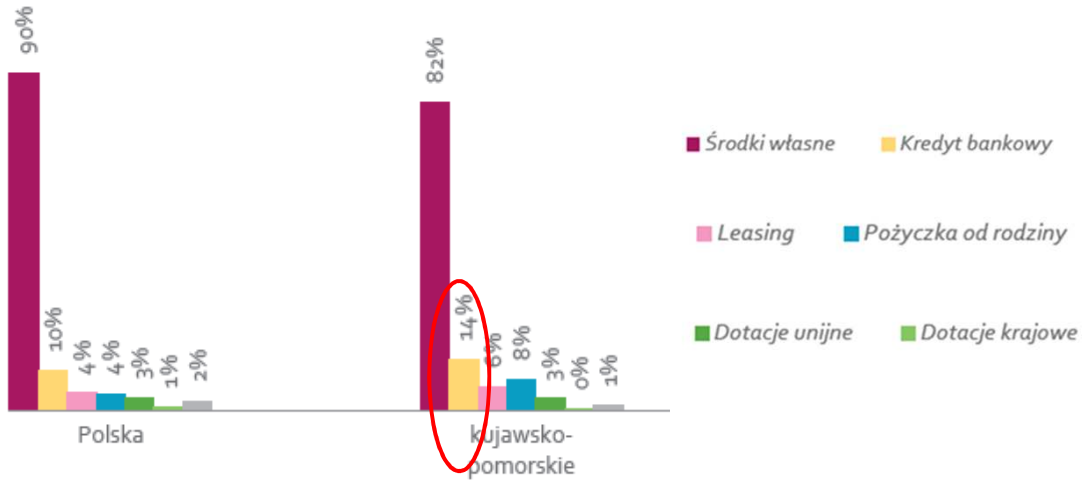

Innowacje procesowe

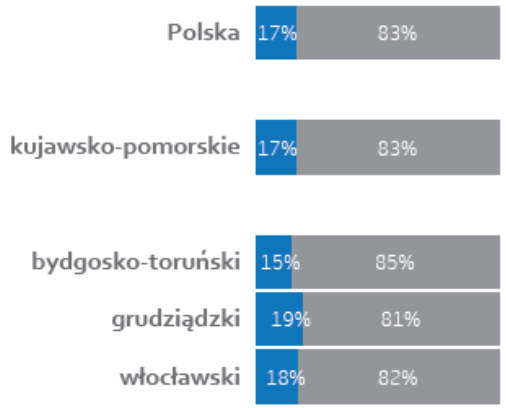

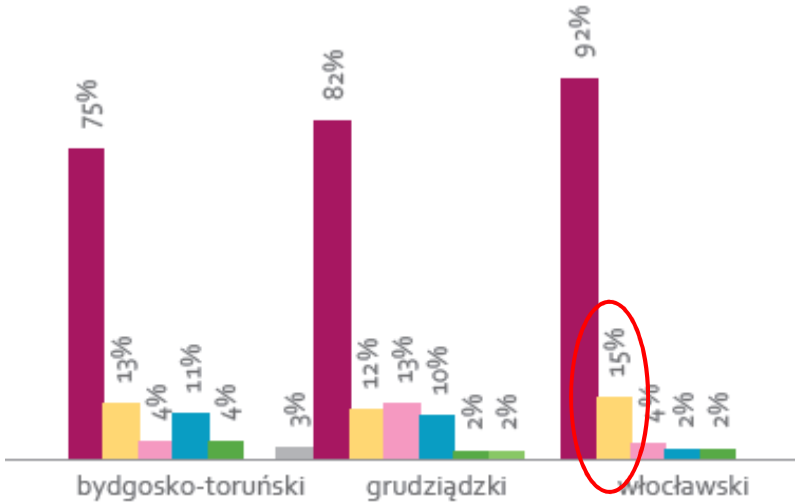

- Największy odsetek innowatorów w podregionie grudziądzkim.
- Z kredytu bankowego na innowacje najchętniej korzysta podregion włocławski, ale tam też najwięcej korzysta ze środków własnych

Podatki, koszty pracy, obciążenia biurokratyczne i przepisy prawne to najważniejsze (oprócz konkurencji) bariery rozwojowe dla firm

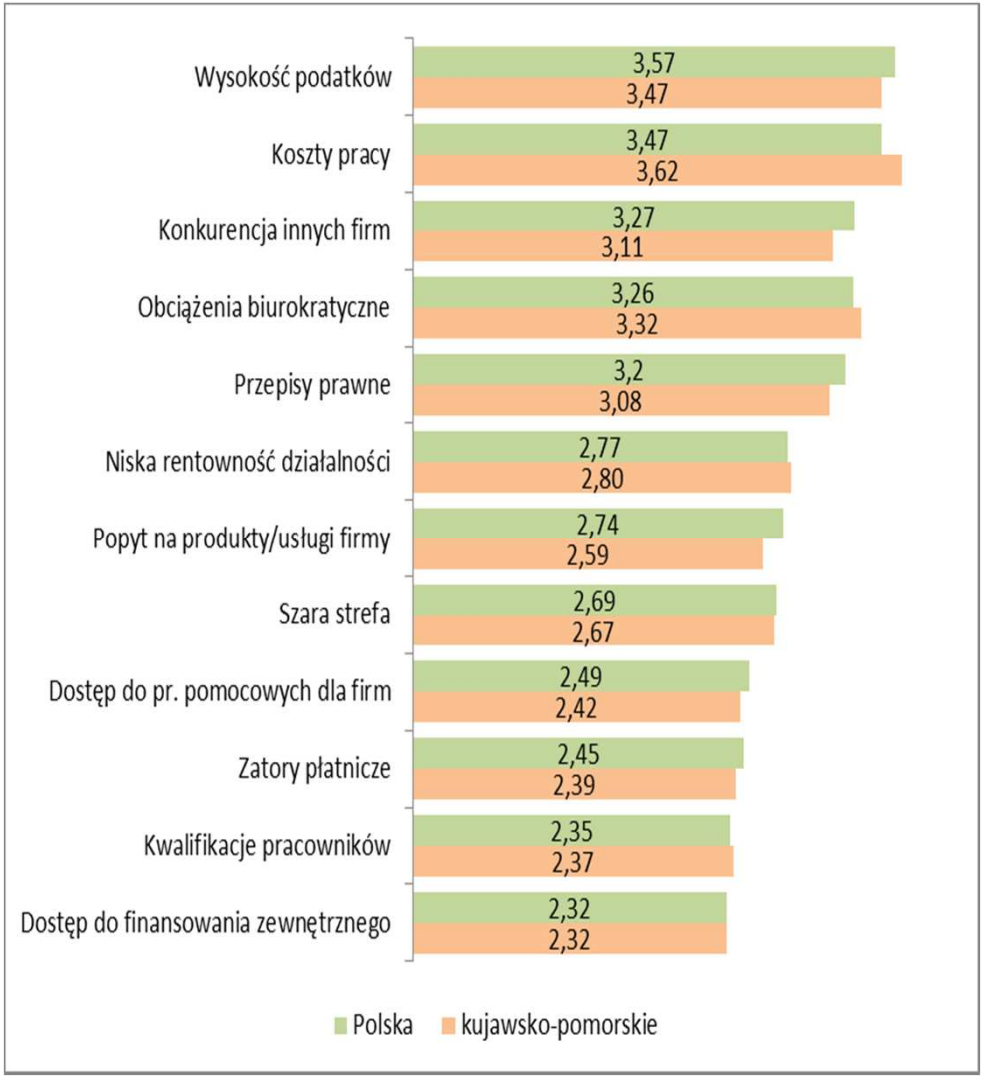

- Średnia wartość barier w Polsce identyczna jak rok temu (2,75 pkt.),
- W porównaniu z rokiem 2014 wzrosło znaczenie następujących barier:
  - Konkurencja innych firm,
  - Obciążenia biurokratyczne,
  - Przepisy prawne,
  - Dostęp do programów pomocowych,
  - Kwalifikacje pracowników.
- Średnia barier w kujawsko-pomorskim (2,69 pkt.) niższa niż dla Polski
- Większe bariery w województwie kujawsko-pomorskim niż średnio w kraju to:
  - Koszty pracy
  - Obciążenia biurokratyczne
  - Niska rentowność działalności
  - Kwalifikacje pracowników

Właściciele firm byli proszeni o skwantyfikowanie każdej z barier w skali od **1 (brak bariery)** do **5 (bardzo ważna bariera)**

Temat specjalny – startupy

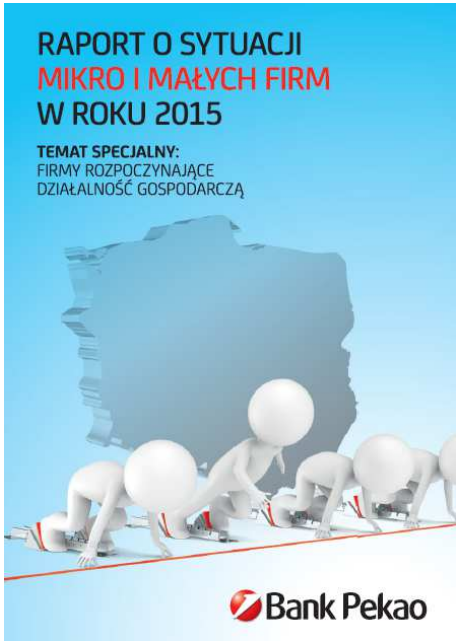

71%
właścicieli to osoby w wieku **25-44 lata**

66%
właścicieli ma **wyższe wykształcenie**

92%
właścicieli **wcześniej pracowało**

dla **64%**
właścicieli
to **pierwsza firma**

98%
startupów
to **mikrofirmy**

82%
firm założonych
ze **środków własnych**

- Wykształcenie i wcześniejsze doświadczenie zawodowe właścicieli startupów

W badaniu wzięło udział 614 startupów, czyli firm działających na rynku krócej niż 3 lata

Optymizm właścicieli startupów
- istotnie wyższe oceny na tle wszystkich badanych firm

Większość właścicieli startupów planuje rozwinąć swoją firmę w perspektywie najbliższych trzech lat

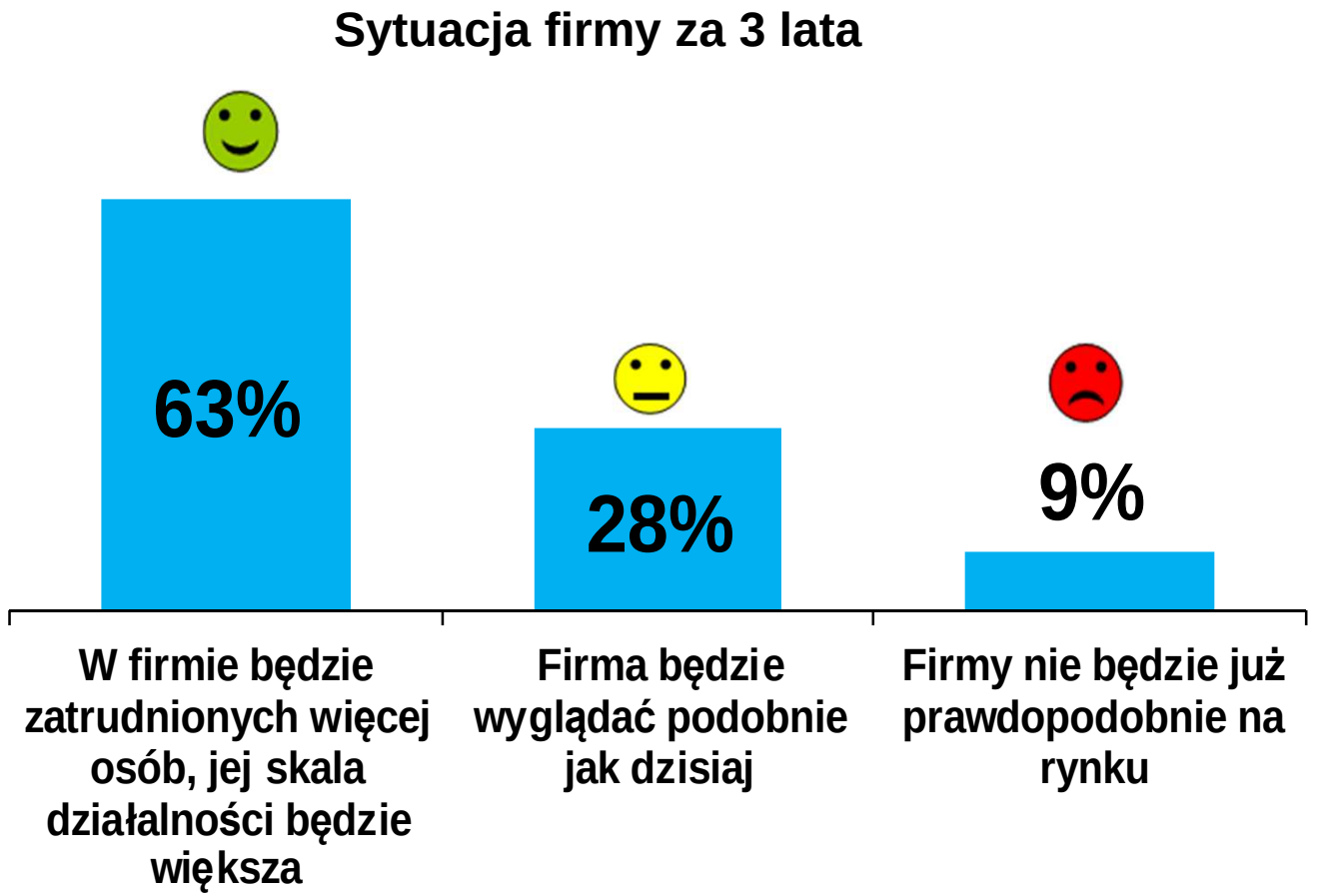

Startupy szansą na tworzenie nowych miejsc pracy

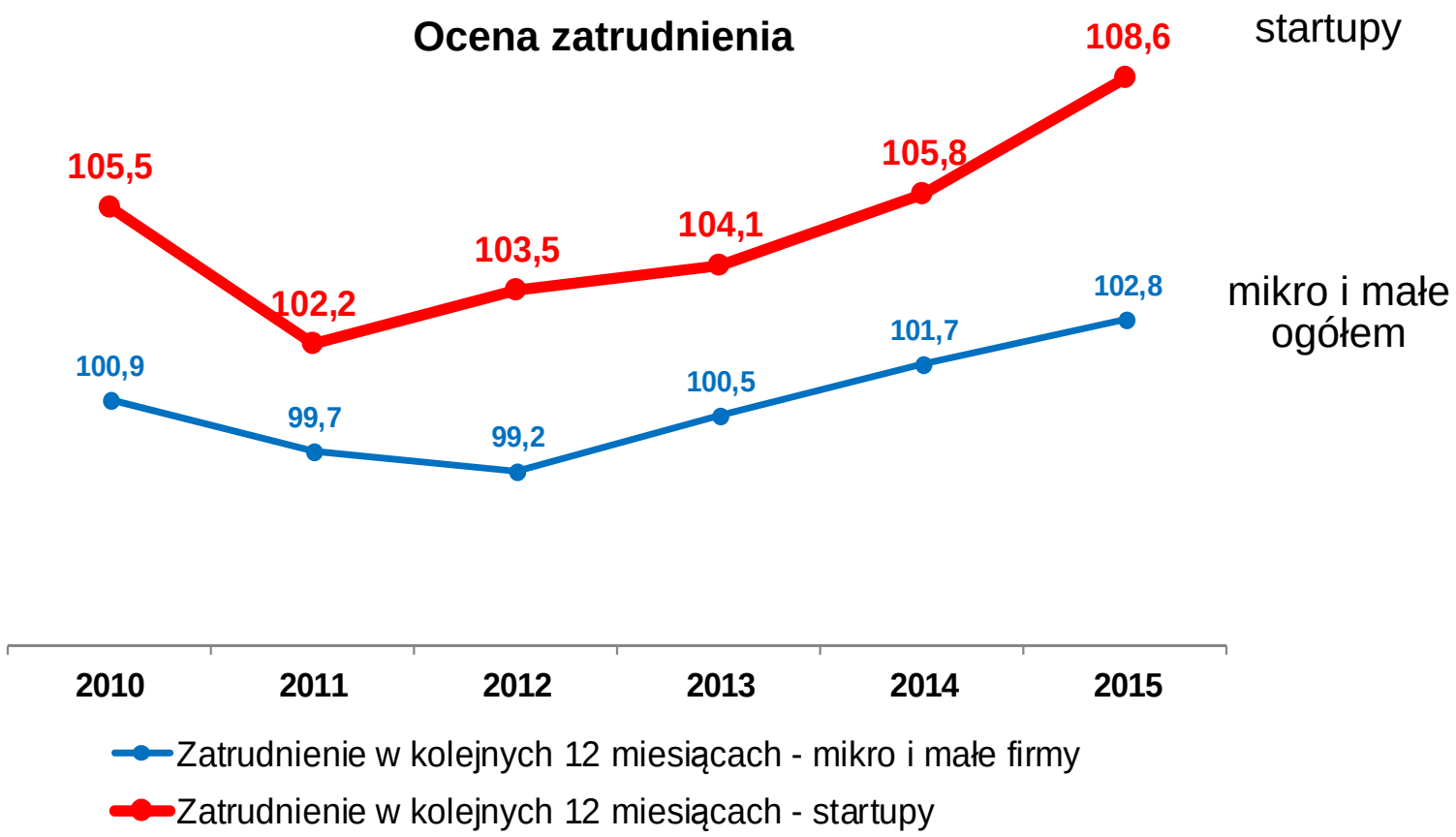

- **W mikro i małych firmach pracuje 4,7 miliona osób, co stanowi 51% pracujących w polskich przedsiębiorstwach** (2014; GUS).

Ułatwieniem dla startupów byłyby mniejsze obciążenia finansowe, lepszy dostęp do finansowania oraz uproszczenie przepisów

Bank Pekao partnerem dla startupów – dedykowana linia kredytowa z gwarancją Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego

Gwarancje kredytów obrotowych dla firm rozpoczynających działalność gospodarczą w ramach Programu Konkurencyjność i Innowacja (CIP)

- **Dla firm działających do 2 lat,**
- Nieodnawialne kredyty obrotowe o wartości do **20 tys. PLN** udzielane na okres **1 roku**,
- Wymagana 1 opłacona faktura lub rachunek od kontrahenta,
- Gwarancja **50% kapitału i odsetek**

Korzyści dla firmy

- Niższa marża kredytowa,
- Kredyty poniżej 10 tys. PLN zabezpieczone wyłącznie gwarancją EFI,
- Kredyty do 20 tys. PLN z gwarancją EFI i innym dodatkowym zabezpieczeniem
- Budowa historii kredytowej w banku,
- Koszt gwarancji 0 PLN,
- Prosta dokumentacja bez biznesplanu.

60% kredytów udzielonych firmom działającym do 6 miesięcy
85% udzielonych firmom działającym do 12 miesięcy

EUROPEAN INVESTMENT FUND

Bank Pekao partnerem konkursu „Społeczny startup”

Pierwsza edycja konkursu „Społeczny startup”

zorganizowana we współpracy z Ashoka Polska oraz UniCredit Foundation

Cel: Promocja przedsiębiorstw społecznych

promocja firm, które prowadzą działalność gospodarczą **w celu integracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym**

10 laureatów konkursu prezentowanych w raporcie

Co jeszcze w raporcie ?

- Finanse dla startupów,
- Instytucje wspierające startupy,
- Instrumenty wsparcia innowacyjnych startupów,
- Niemieckie i chorwackie doświadczenia w zakresie wsparcia startupów,
- Sylwetki 10 startupów – klientów Banku Pekao,
- Konkurs „Społeczny startup”

Podsumowując

- Rekordowo optymistyczne wyniki nastrojów firm – wskaźnik koniunktury mikro i małych firm najwyższy w historii
- Coraz więcej firm korzysta z finansowania zewnętrznego. Najwyższy dotąd odsetek firm finansujących bieżącą działalność środkami zewnętrznymi (26%).
- Coraz mocniejszą stroną mikro i małych firm jest eksport - w 2016 roku eksport deklarowało 17% firm.
- Wzrósł odsetek inwestujących firm (46%, + 6 p.p.) oraz wielkość nakładów.
- Startupy z dużo większym optymizmem oceniają otaczającą rzeczywistość.
- Aż 63% badanych startupów uważa, że za 3 lata w firmie będzie więcej zatrudnionych osób, a jej skala działalności będzie większa.
- Kujawsko-pomorskie ma wyższe wskaźniki niż średnia krajowa. Więcej inwestycji, tyle samo innowacji. Mniej jednak eksporterów.
- Wyraźnie dominuje podregion bydgosko-toruński ale nie pod względem inwestycji.

Dziękuję za uwagę